

Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts: pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

13.06.2025

Nr. 10.3/6/2025

Atzinums

Par Preiļu novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātāja:

Preiļu novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000065720, juridiskā adrese: Raiņa bulvāris 19, Preiļi, Preiļu novads, LV-5301, e-pasts: dome@preili.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokuments:

Preiļu novada teritorijas plānojums

Izstrādātāja 2025. gada 14. maijā Enerģētikas un vides aģentūrā¹ (turpmāk – Aģentūra) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “Preiļu novada teritorijas plānojums” (turpmāk – Teritorijas plānojums) 2.0 redakcijas stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats)². Teritorijas plānojums izstrādāts Preiļu novada administratīvai teritorijai³. Stratēģisko novērtējumu veica un Vides pārskatu izstrādāja SIA “Reģionālie projekti” (turpmāk – Sagatavotāja).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka kompetentā institūcija sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, kompetentā institūcija atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Aģentūras atzinums par Teritorijas plānojuma Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

¹ Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” ar 01.02.2025. reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru.

² Reģistrācijas Nr. 10.1/1595/2025-S.

³ Teritorijas plānojums izstrādāts Preiļu novada administratīvajai teritorijai, kura noteikta pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā, apvienojot Preiļu, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novadus.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Stratēģiskais novērtējums ir veikts, pamatojoties uz Aģentūras 2023. gada 29. marta lēmumu Nr. 4-02/26/2023 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu"⁴. Lēmums pieņemts, jo ar plānošanas dokumenta izstrādi ir iespējamas būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar esošo atļauto teritorijas izmantošanu, nosakot prasības attīstāmās teritorijas transporta infrastruktūras attīstībai, kā arī nosacījumus derīgo izrakteņu ieguvei un alternatīvās energoapgādes būvju / iekārtu izvietojumam, industriālo teritoriju attīstībai un plānošanai. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts izvērtēt pilsētas un ciemu robežu paplašināšanas lietderību, nepieciešamības gadījumā nosakot jaunas Preiļu pilsētas un ciemu robežas. Līdz ar to Aģentūra secinājusi, ka Teritorijas plānojuma risinājumi potenciāli var radīt priekšnoteikumus jaunu Likuma 1. un/vai 2. pielikumā minēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi (Likuma 23.² panta 1. punkta "d" apakšpunkts, 2. punkta "b", "d", "e" apakšpunkts, 3. punkta "c", "d" apakšpunkts).

Teritorijas plānojuma Vides pārskats, atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" IV nodaļas "Vides pārskatā iekļaujamā informācija" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam, ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojumu⁵ un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojumu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Teritorijas plānojuma risinājumi ir izstrādāti, ņemot vērā Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā no 2022. gada (turpmāk – Stratēģija) noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un telpiskās attīstības perspektīvu, kā arī nacionālas un reģionālas nozīmes plānošanas dokumentos noteiktās prioritātes attiecībā uz Preiļu novadu. Teritorijas plānojums izstrādāts, izvērtējot spēkā esošo Preiļu novada teritorijas plānojuma 2016. – 2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem)⁶, Aglonas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam⁷, Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam⁸ un Vārkavas novada Teritorijas plānojuma 2016. – 2026. gadam⁹ risinājumus, saglabājot to pēctecību un veicot pāreju uz vienoto klasifikāciju un vispārīgās teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumiem atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 "Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 240), Teritorijas plānojumā nosakot šādas funkcionālās zonas ar atbilstošiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk – TIAN):
 - 1.2.1. Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001) un vasarnīcu apbūve (11002). Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir plānota ciemu teritorijās un Preiļu pilsētā. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (DzS) un (DzS1) ir 600 m².
 - 1.2.2. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001), rindu māju apbūve (11005) un daudzdzīvokļu māju apbūve (11006). Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir plānota ciemu

⁴ Pieejams tīmekļvietnē: <https://www.eva.gov.lv/lv/lemumi>.

⁵ Tīmekļvietne https://geolativija.lv/geo/tapis#document_31407.

⁶ Tīmekļvietne https://geolativija.lv/geo/tapis#document_10876.

⁷ Tīmekļvietne https://geolativija.lv/geo/tapis#document_192.

⁸ Tīmekļvietne https://geolativija.lv/geo/tapis#document_196.

⁹ Tīmekļvietne https://geolativija.lv/geo/tapis#document_2904.

teritorijās un Preiļu pilsētā. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (DzM) ir 600 m² savrupmāju apbūvei, bet pārējiem teritorijas papildizmantosanas veidiem – (DzM) – 1200 m².

- 1.2.3. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD) galvenie izmantošanas veidi ir daudzdzīvokļu māju apbūve (11006). Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība rindu māju apbūvei ir 400 m², bet pārējiem (DzD) izmantošanas veidiem tā netiek noteikta.
- 1.2.4. Publiskās apbūves teritorijas (P) galvenie izmantošanas veidi ir biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), kultūras iestāžu apbūve (12004), sporta būvju apbūve (12005), aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007), veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010), reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011), labiekārtota ārtelpa (24001). Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība rindu māju apbūvei ir 400 m², bet pārējiem (P) izmantošanas veidiem tā netiek noteikta. (P1) ir noteikta, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, tai skaitā degvielas uzpildes stacijas un transporta apkopes servisa objektus, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Atsevišķi ir izdalīta (P2) zona, kas noteikta, lai nodrošinātu reliģiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu un funkcionēšanu arhitektūras pieminekļu aizsardzību, tostarp Aglonas katoļu bazilikas un klostera apbūvi u.c. baznīcu apbūvi un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu apbūvi, paredzot atbilstošu labiekārtojuma infrastruktūru. (P3) zona noteikta, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu arhitektūras pieminekļu aizsardzībai, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- 1.2.5. Jauktas centra apbūves teritorijas (JC) teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001), rindu māju apbūve (11005), daudzdzīvokļu māju apbūve (11006), biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), kultūras iestāžu apbūve (12004), sporta būvju apbūve (12005), aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007), veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010), reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011) un labiekārtota ārtelpa (24001). Šajā zonā kā papildizmantošana atļauta: vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001) un transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003). Jauktas centra apbūves teritorijas ir noteiktas pilsētā un ciemos, vietās, kur ir iespējams plašs apbūves un teritorijas izmantošanas veidu klāsts. (JC) zonai ir noteikta viena apakšzona (JC1), kur nav atļauta tāda apbūve un saimnieciskā darbība, kas pasliktina vides situāciju apkaimē, rada traucējumus iedzīvotājiem, kā arī noteikti citi ierobežojumi ietekmei uz vidi.
- 1.2.6. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) noteikta, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu un industriālo parku ar nebūtisku ietekmi uz vidi darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. (R) teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), derīgo izrakteņu ieguve (13004), inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002), transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), noliktavu apbūve (14004), lidostu un ostu apbūve (14005) un energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). Funkcionālā zona Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi (R1) noteikta, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu un industriālo parku, tai skaitā smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu,

atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

- 1.2.7. Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir noteikta, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī lai nodrošinātu lidostu un ostu uzņēmumu darbību un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002) un transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003).
- 1.2.8. Tehniskās apbūves teritorija (TA) noteikta, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvi, uzturēšanu, funkcionēšanu un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005), inženiertehniskā infrastruktūra (14001), transporta lineārā infrastruktūra (14002), transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), noliktavu apbūve (14004) un energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), bet papildizmantošanas veidi: biroju ēku apbūve (12001), tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) un aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006).
- 1.2.9. Dabas un apstādījumu teritorija (DA) noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. (DA1) noteikta kapsētu funkciju īstenošanai dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. (DA2) noteikta rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanai arhitektūras pieminekļa – Preiļu muižas apbūves (aizs.nr. 6498) parka teritorijā, dabas pieminekļa – Vārkavas parks teritorijā un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu – Galēnu muižas parka, Riebiņu muiža parka un Arendoles muiža parka teritorijās. (DA3) noteikta ģimenes mazdārziņu un atpūtas funkciju īstenošanai.
- 1.2.10. Mežu teritorija (M), kur teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir mežsaimnieciska izmantošana (21001), mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002), labiekārtota ārtelpa (24001), ārtelpa bez labiekārtojuma (24002), bet papildizmantošanā cita starpā – energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): kas ietver tikai vēja elektrostaciju un vēja parku izvietojumu. Mežu teritorija (M1) noteikta Preiļu pilsētā un ciemos, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība – 2 ha.
- 1.2.11. Lauksaimniecības teritorija (L), kur Teritorijas plānojumā bez viensētu apbūves ir noteikts plašs Noteikumos Nr. 240 atļautais apbūves un teritorijas izmantošanas veidu klāsts. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir viensētu apbūve (11004), lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), lauksaimnieciska izmantošana (22001), labiekārtota ārtelpa (24001), ārtelpa bez labiekārtojuma (24002) un ūdens telpas publiskā izmantošana (24003) bet papildizmantošanā cita starpā – energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006). (L1) ir lauksaimniecības zemes apdzīvotā vietā (pilsētā vai ciemā), lai nodrošinātu savrupu apbūvi un lauksaimniecisku izmantošanu, kā arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanu un daudzveidīgu izmantošanu pilsētā un ciemos. (L2) noteikta Aglonas ciemā, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursu arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanai un daudzveidīgai izmantošanai, aizsargājot vietas dabas, ainaviskās un kultūrvēsturiskās

vērtības. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība (L) ir 2 ha, bet (L1) un (L2) – 2500 m².

- 1.2.12. Ūdeņu teritorija (Ū) noteikta, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. Kā papildizmantošana ir noteikta derīgo izrakteņu ieguve (13004): Sapropēļa un citu derīgo izrakteņu ieguves darbības nodrošināšanai nepieciešamā apbūve un infrastruktūra.
- 1.3. Teritorijas plānojumā ir noteiktas šādas teritorijas ar īpašiem noteikumiem:
 - 1.3.1. TIN1 Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, t.i. teritorija, kurā ir izbūvēta vai tiek plānots perspektīvā izbūvēt pašvaldības centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu.
 - 1.3.2. TIN11 Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (TIN11). Teritorija ir noteikta saskaņā ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" informāciju.
 - 1.3.3. TIN12 Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība (TIN12). Grafiskās daļas kartē attēlotas teritorijas, kurās aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība.
 - 1.3.4. TIN13 Plūdu riska teritorija (TIN13). Grafiskās daļas kartē attēlotas plūdu riska teritorijas, kas pakļautas potenciālai applūšanai.
 - 1.3.5. TIN4 Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija. TIAN 883. punktā norādītas Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4).
 - 1.3.6. TIN5 Ainaviski vērtīga teritorija, kur iekļautas ainaviski vērtīgas teritorijas: Latgales ezeraine Rušona apkārtnē; Dubnas ielejas ainava; Pelēču – Ārdavas pauguru ainava; Stabulnieku agrārā ainava; Kaučera, Salmeja un Stūponu ezeru ainava.
- 1.4. Ar Teritorijas plānojumu veiktas apdzīvoto vietu robežu izmaiņas vai precizēšana (skatīt šī atzinuma 3.1. punktu)
- 1.5. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros sagatavota Vispārīga Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcija (turpmāk – Transporta plāns) un Preiļu novada ainavu izvērtējums (turpmāk – Ainavu izvērtējums) (skatīt šī atzinuma 3.2. punktu).
- 1.6. Saskaņā ar Likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
- 1.7. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā plānošanas process norisinājās vienlaicīgi ar Vides pārskata izstrādi, līdz ar to jau izstrādes procesā tika izvērtēti alternatīvie teritorijas attīstības priekšlikumi un plānošanas dokumentā iestrādāti risinājumi ar iespējami nebūtiskāko ietekmi uz vidi. Ņemot vērā novada turpmākās attīstības iespējas, Vides pārskatā norādītas šādas izvērtētās alternatīvas:
 - 1.7.1. Teritorijas plānojuma izstrādes procesā izvērtētas vairākas alternatīvas Preiļu novada apdzīvojuma struktūras attīstībai un sniegti priekšlikumi apdzīvojuma struktūras un statusa izmaiņām Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežām:
 - 1.7.1.1. **1. alternatīva** – saglabāt spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteiktās Preiļu pilsētas un 25 ciemu robežas.
 - 1.7.1.2. **2. alternatīva** – paplašināt Preiļu pilsētas robežas, iekļaujot pilsētas teritorijā blakus esošo Preiļu pagasta Līču ciema teritoriju. Veikt pārējo novada ciemu teritoriju

nebūtisku robežu precizēšanu pa zemes vienību robežām, atbilstoši aktuālajai kadastra situācijai.

1.7.1.3. **3. alternatīva** – paplašināt Preiļu pilsētas robežas dienvidu un rietumu daļā, ņemot vērā pilsētas attīstības iespējas (piepilsētas lauku teritorijā jau esošo blīvo dzīvojamo un citu apbūvi, pieejamo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru). Saglabāt Līču ciema teritorijas statusu, nepievienot pilsētai. Veikt pārējo novada ciemu teritoriju robežu precizēšanu pa zemes vienību robežām atbilstoši aktuālajai situācijai, kā arī robežu samazināšanu vai paplašināšanu atbilstoši ciemu attīstības prognozēm, izslēdzot no ciemu teritorijām lauksaimniecībā izmantotās zemes, mežu masīvus, pievienojot zemes vienības, kurās jau veidojas vai ir potenciāls blīvākas zemes vienību struktūras veidošanai dzīvojamai, publiskai un vieglās ražošanas ar nebūtisku ietekmi uz vidi apbūvei.

1.7.1.4. Alternatīvu salīdzinājums un izvēles pamatojums. Izvēlēta 3. alternatīva, jo tā atbilst Stratēģijā noteiktai vadlīnijai “Blīvas apbūves teritorijas (jaunus mājokļus, sociālo u.c. pakalpojumu objektus) jāplāno pilsētas un ciemu robežās, veidojot kompaktu apdzīvojuma struktūru un veicinot kvalitatīvas tehniskās un sociālās infrastruktūras izveidi novada blīvi apdzīvotajās vietās”.

1.7.2. Derīgo izrakteņu ieguvei atļautajā izmantošanā izvērtētas divas alternatīvas:

1.7.2.1. **1. alternatīva** – paredzēja nenoteikt ierobežojumus attālumiem no objektiem un noteikt funkcionālās zonas, kur atļauta derīgo izrakteņu ieguve.

1.7.2.2. **2. alternatīva** – izvērtēti iespējami ierobežojošie noteikumi un TIAN 3.5.3. nodaļā noteikts, kādās zonās un ar kādiem ierobežojošiem attālumiem pieļaujama dolomīta un citu derīgo izrakteņu ieguve.

1.7.2.3. Alternatīvu salīdzinājums un izvēles pamatojums. Izvēlēta 2. alternatīva un papildus ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām noteikti minimālie attālumi no derīgo izrakteņu ieguves vietām līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei pilsētas un ciemu teritorijās, zemes vienību robežām, kapsētām, pašvaldību ceļiem, kā arī ierobežojumi pašvaldības noteiktās ainaviskās un kultūrvēsturiskās teritorijās (TIN5, TIN4), līdz ar to samazinot potenciāli iespējamo ietekmi, kas rodas derīgo izrakteņu ieguves laikā.

1.7.3. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju (turpmāk – LIZ) apmežošana izvērtētas divas alternatīvas:

1.7.3.1. **1. alternatīva** paredzēja nenoteikt kritērijus lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošana.

1.7.3.2. **2. alternatīvā** izvērtēti iespējami ierobežojošie noteikumi un TIAN 3.8. nodaļā noteikts pie kādiem kritērijiem (zemes auglība ballēs, platība, biotopi u.c.) lauksaimniecības zemju apmežošana ir aizliegta vai saskaņojama ar kompetento institūciju.

1.7.3.3. Izvēlēta 2. alternatīva. Papildus ietekmes mazināšanai uz dabas un kultūrvēsturisko mantojumu noteikts, ka vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās teritorijās (TIN4) un ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5) LIZ apmežošana atļauta tikai, ja saņemts pašvaldības saskaņojums, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (turpmāk – ĪADT), ņemot vērā ĪADT normatīvajos aktos noteiktās prasības un saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Ieviešot šo “piesardzību” principu, vērtīgās lauksaimniecības zemes tiks saglabātas lauksaimnieciskajā aprītē un samazināta nekontrolēta to apmežošana, vienlaicīgi saglabājot mozaīkveida ainavas, atvērtos skatus un citas dabas vērtības.

1.7.4. Vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) izvietojumam izvērtētas divas alternatīvas:

- 1.7.4.1. **1. alternatīva** paredzēja nenoteikt attālumu ierobežojumus papildus Noteikumos Nr. 240 noteiktajiem attālumiem (VES ar jaudu 20 kW un vairāk izvietojas ne tuvāk kā 800 m no dzīvojamās vai publiskās ēkas).
- 1.7.4.2. **2. alternatīvā** piedāvāts noteikt vienotus nosacījumus visā Preiļu novadā. Papildus Noteikumos Nr. 240 regulējumam, noteikt buferzonas no Preiļu un ciemu robežām līdz VES ar jaudu 20 kW un vairāk, izvērtējot attālumus 800 m, 1200 m, 1300 m, 1500 m vai 1600 m no pilsētas vai ciema teritorijas robežas.
- 1.7.4.3. Izvēlēta 2. alternatīva un papildus ietekmes mazināšanai uz apkārtējām blīvas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijām noteikts minimālais attālums 1300 m no pilsētas vai ciema teritorijas robežas. Papildus ietekmes mazināšanai noteikts, ka VES ar jaudu 20 kW un vairāk, būvniecība nav atļauta ĪADT, mikroliegumos un to buferzonās, biotopos, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, izņemot, ja saskaņots ar nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi (turpmāk – NKMP). Buferzonas (TIN12) izveides mērķis ir sabalansēt un rast kompromisu starp dažādām ieinteresētām un iesaistītajām pusēm (iedzīvotāji, uzņēmēji, pašvaldība, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības institūcijas u.c.) attiecībā uz VES un vēju parku izvietojumu.

1.7.5. Lokālplānojumu un detālplānojumu risinājumu integrēšanu Teritorijas plānojumā izvērtētas divas alternatīvas:

- 1.7.5.1. **1. alternatīva** – īstenot spēkā esošo lokālplānojumu un detālplānojumu risinājumu integrēšanu Teritorijas plānojumā, ciktāl tas iespējams un atbilst normatīvo aktu prasībām un Stratēģijas uzstādījumiem, daļu pārņemot ar administratīvajiem aktiem.
- 1.7.5.2. **2. alternatīva** – atcelt visus lokālplānojumu un detālplānojumus, kas apstiprināti kā administratīvie akti vai ar saistošajiem noteikumiem (vecāki par 10 gadiem), kuri jau ir īstenoti vai to īstenošana nav uzsākta. Integrēt to risinājumus Teritorijas plānojumā.
- 1.7.5.3. Ņemot vērā, ka daļa no lokālplānojumiem un detālplānojumiem jau ir īstenoti vai arī izstrādāti vairāk kā pirms 10 gadiem un neatbilst pašreizējam normatīvo aktu regulējumam (īpaši attiecināms uz Aglonas ciemā un pagastā, dabas parka “Cīriša ezers” dabas parka zonas teritorijā esošajiem), Teritorijas plānojumā izvēlēta 2. alternatīva jeb priekšlikums atcelt visus lokālplānojumu un detālplānojumus un integrēt to risinājumus Teritorijas plānojumā, atbilstoši teritorijas plānošanas un ĪADT regulējošo normatīvo aktu prasībām¹⁰.

1.7.6. Funkcionālā zonējuma noteikšanai izvērtētas divas alternatīvas:

- 1.7.6.1. **1. alternatīva** – pārņemt spēkā esošo teritorijas plānojumu funkcionālos zonējumus un veidot plašākus apakšindeksus un detalizētas prasības katrai apakšzonai.
- 1.7.6.2. **2. alternatīva** – veidot vienotu teritorijas izmantošanas un apbūves koncepciju visa novada teritorijā, izdalot funkcionālās zonas / apakšzonas un TIAN, ņemot vērā katras teritorijas specifiku (novietojumu, esošo izmantošanu un inženiertīklu pieejamību, dabas un kultūrvēsturiskos objektus, vides jūtīgumu u.c.) un vēlamā attīstības potenciālu, pēc iespējas izvairoties no konfliktzonu veidošanās starp

¹⁰ Lai saglabātu tiesiskās palāvēības principu, pašvaldība pirms to atcelšanas sazināsies ar nekustamā īpašuma īpašnieku par īstenošanas aktualitāti un informēs par integrāciju Teritorijas plānojuma risinājumos. Detalizēts lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējums sniegts Paskaidrojuma raksta 3.2. un 3.2. sadaļā, 14. un 15. pielikumā.

rūpniecisko izmantošanu, dzīvojamās un publiskās apbūves vidi, vides aizsardzības un dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm.

- 1.7.6.3. Teritorijas plānojumā izvēlēta 2. alternatīva, kas atbilst labas telpiskās plānošanas praksei un uzstādījumam par elastīga Teritorijas plānojuma izstrādi, kas ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, vienlaicīgi nosakot teritorijas ar specifiskiem, vietai pielāgotiem nosacījumiem – apakšzonām, piemēram, Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P3), Lauksaimniecības teritorija Aglonas ciemā (L2) u.c., TIN, piemēram, Plūdu riska teritorija (TIN13) u.c.

2. Esošais vides stāvoklis, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

- 2.3. Vides pārskats ir sagatavots, ņemot vērā Sagatavotājai pieejamo aktuālāko informāciju, tostarp izmantojot pašvaldības rīcībā esošo un VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) u.c. datus.

- 2.4. Aģentūra konstatē, ka esošās situācijas un esošā vides stāvokļa novērtējumā Sagatavotāja akcentējusi būtiskākās ar vidi potenciāli saistītās problēmas, sniedzot arī konkrētus ieteikumus:

- 2.4.1. Ūdenssaimniecības un sadzīves kanalizācijas sistēmu tehniskais stāvoklis Preiļu novadā nav vienāds. Sistēmas, kuru pārbūve veikta pēdējo 15 gadu laikā ir relatīvi labā stāvoklī un iedzīvotāji lielākoties ir apmierināti ar pakalpojumiem, bet tās sistēmas (galvenokārt sistēmas ar mazu lietotāju skaitu), kuras ir būvētas "padomju laikos" un nav atjaunotas, ir sliktā tehniskā stāvoklī. Ieguldījumi nepieciešami gan ūdenssaimniecības sistēmas infrastruktūras attīstībai un paplašināšanai, gan esošās infrastruktūras atjaunošanai pilsētā un ciemos. Tāpat ir saglabājušies arī nepārbūvēti ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, kas neļauj nodrošināt vienādi augstu pakalpojuma kvalitāti visā apdzīvotajā vietā (piemēram, Aglona, Preiļi). Vietās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde vai ēkas nav pieslēgtas centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem, tiek izmantota individuālā ūdensapgāde (urbumi un akas), to statuss galvenokārt nav zināms. Sagatavotājas vērtējumā novadā būtu nepieciešams apsvērt iespēju veidot centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas apdzīvotajās vietās ar augstāku iedzīvotāju blīvumu.

- 2.4.2. Preiļu novada pašvaldību kanalizācijas tīklos, neskatoties uz īstenotajiem kanalizācijas tīklu rekonstrukcijas darbiem, joprojām ir vērojama nozīmīga ūdens infiltrācija. Kanalizācijas tīklos infiltrācijas apjoms pārsniedz 50 % sliekšni (Preiļu pilsētā – 51,66 %), kas norāda par ievērojamu apjomu neregistrētu, dažāda piesārņojuma koncentrācijas ūdeņu ieplūšanu kanalizācijas tīklos (detalizētu informāciju par virszemes ūdensobjektu ekoloģisko stāvokli skatīt Vides pārskata 4.6. nodaļā). Vairākas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas novadā ir sliktā tehniskā stāvoklī un nenodrošina pastāvīgu notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Ieguldījumi nepieciešami gan kanalizācijas sistēmas infrastruktūras attīstībai un paplašināšanai, gan esošās infrastruktūras atjaunošanai pilsētā un ciemos. Sagatavotājas ieskatā nepieciešams nodrošināt blīvi apdzīvoto vietu māsaimniecības ar centralizēto notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu. Lietusūdeņi nav novadāmi pašvaldības sadzīves kanalizācijas sistēmā.

- 2.4.3. Preiļu novada administratīvajā teritorijā esošās ūdensteces un ūdenstilpes iekļaujas Daugavas upes baseina apgabalā. Daugavas upes baseina apgabalā izstrādāts Daugavas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam, kurā no novada teritorijas esošajiem ūdensobjektiem iekļaujas 18 upju ūdensobjekti. No tiem Dubna (D557SP; D558SP), Feimanka

(D480SP) un Oša (D478SP) ir stipri pārveidotie upju ūdensobjekti, kas pārsvarā saistīti ar meliorāciju (arī polderiem) un HES darbību. Krasta erozija novērojama Ošas un Saunas upēs, Saltupē (Preiļu pilsētā), Jašas upē (Aizkalnes un Pelēču pagastā). Atbilstoši sākotnējam plūdu riska novērtējumam, Ošas polderi tika noteikti par nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijām.

- 2.4.4. Hidroelektrostacijas (turpmāk – HES) ietekmē gan pašu ūdenskrātuvi, gan ūdensteci lejpus aizsprosta, kā arī krastus, jo veicina to izskalošanos (erozija) ūdens līmeņa svārstību dēļ. Visi šie procesi veicina upei raksturīgo biotopu un sugu maiņu vai izzušanu upes tecējuma pārtrauktības rezultātā. Saunas, Jašas un Ūšas upēm novērojama izteikta krasta erozija. Jašas upes lejtecē Korna dzirnavu HES un Pelēču dzirnavu HES uzpludinājumi veicina krastu eroziju. Ietekmes mazināšanai TIAN iekļauta prasība, ka ūdensteču un ūdensobjektu krasta erozijas riska vietas un prasības erozijas riska novēršanai nosaka lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvprojektā, atbilstoši konkrētajai plānotajai situācijai.
- 2.4.5. Atbilstoši aktuālajai LVĢMC Plūdu riska informācijas sistēmai ir attēlotas applūstošās teritorijas Dubnai un Feimankai ar applūšanas varbūtību vismaz reizi 10 gados (ar 10 % applūduma varbūtību). Papildus, balstoties uz spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteikto un dabā konstatētu applūšanas risku, noteiktas iespējamās plūdu riska teritorijas Dubnai un Jašas upei. Pamatojoties uz Daugavas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu 2022. – 2027. gadam, Preiļu novada teritorijas upēm Feimankai, Ūšai un Dubnai, ir noteikts plūdu risks ar 0.5 % applūšanas varbūtību.
- 2.4.6. Preiļu novadā nav noteikta neviena oficiālā peldvieta, bet ir divas neoficiālās peldvietas: Cirīša ezera un Preiļu pilsētas pludmale. 2023. gada peldsezonā pašvaldība bija organizējusi ūdens kvalitātes pārbaudes un iegūtos rezultātus nosūtīja Veselības inspekcijai. Preiļu pilsētas pludmalē ūdens pēc mikrobioloģiskajiem rādītājiem atbilst normatīvo aktu prasībām. Perspektīvā vēlams izveidot oficiālās peldvietas Preiļu pilsētā un Aglonas ciematā atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumu Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” prasībām. Pašvaldība var iesniegt priekšlikumus Veselības inspekcijai par peldvietu iekļaušanu Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, tā nodrošinot sabiedrības informētību saistībā ar novadā esošo rekreācijas vietu peldūdeņu kvalitāti.
- 2.4.7. Preiļu novadā būtiskākie riska avoti, kas rada vides piesārņojumu ir transports, degvielas uzpildes stacijas, rūpnīcas un ražošanas uzņēmumi, intensīva lauksaimniecība, bijušā izgāztuve, katlu mājas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas u.tml. Preiļu novadā darbojas viens A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmums – AS “Preiļu siers”. Izsniegtas piecas zemes dzīļu izmantošanas licences, t.sk. dolomīta atradnēm “Sīļukalns IV”, “Sīļukalns III”, “Sīļukalns II”, kūdras atradnei “Leščinskas purvs” un sapropeļa atradnei “Liminu ezers” derīgo izrakteņu ieguvei, kā arī licences urbuma ierīkošanai, divas zemes dzīļu monitoringa veikšanai un ģeoloģiskajai izpētei.
- 2.4.8. Preiļu novada teritorijā kā viens no būtiskākajiem novada resursiem iezīmējas tā bagātīgais un daudzveidīgais kultūrvēsturiskais mantojums, kā arī novada ainava, tostarp ainaviskie autoceļi – valsts reģionālais autoceļš P58 Viļāni-Preiļi-Spoģi posms Preiļi-Pelēči, valsts vietējais autoceļš V747 Pelēči-Ārdava, pašvaldības ceļa posms. Sagatavotājas vērtējumā vēlams paredzēt pasākumus tipiskās Latgales ainavas saglabāšanā un plānošanas dokumentu ietvaros paredzēt risinājumus meža fragmentācijas mazināšanai, kā arī esošo vērtību un atklātās ainavas saglabāšanai (nosakot ainaviski vērtīgās vietas, ko nav pieļaujams apmežot, ainaviskos ceļus, u.c.). Nepieciešams vērst uzmanību uz augstvērtīgo ainavu telpu saglabāšanu, paredzot arī

risinājumus, kas nodrošinās mērķtiecīgu ainavu kvalitātes uzlabošanu, novērstu augstvērtīgo ainavu telpu izzušanu un uzlabotu ainavu, kur tās vērtība ir mazinājusies vai zudusi. Atklātus ainavu skatus ir svarīgi saglabāt ezeru piekrastēs, jo īpaši gar ezeriem, kas atrodas ĪADT, piemēram, gar Cīriša ezeru dabas parkā "Cīriša ezers", gar Salmeja un citiem ezeriem aizsargājamā ainavu apvidū "Kaučers", gar Jašezeru un Bicānu ezeru dabas liegumā "Jašas-Bicānu ezers".

- 2.4.9. Preiļu novadā atrodas 13 ĪADT, no tām 9 ir Natura 2000 teritorijas (visu ĪADT saraksts iekļauts Vides pārskata 1. pielikumā). ĪADT ir nozīmīgs reģiona ekotūrisma resurss, tomēr problēmu rada atbilstošas tūrisma un rekreācijas infrastruktūras nepietiekamība. Dabas liegumiem "Ašenieku purvs", "Mazā Kurtoša meži" un "Sekstu ezers un meži" nav izstrādāti dabas aizsardzība plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas detalizētāk noteiktu atļautās un aizliegtās darbības šajās teritorijās, kā arī ietvertu teritoriju infrastruktūras plānojumu. Sagatavotāja rekomendējusi pašvaldībai sadarboties ar DAP administrāciju, lai rastu risinājumus nepieciešamās vides infrastruktūras izveidei, tādējādi būtu iespējams novērst / mazināt antropogēnās slodzes ietekmi tūristu un vietējo iedzīvotāju īpaši iecienītās dabas teritorijās.
- 2.4.10. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta informācijas Preiļu novadā ir 212,17 ha zemes, kas invadēta ar Sosnovska latvāni (8,52 % no visas Latgales teritorijas un 1,92 % no visas Latvijas teritorijas). Pašvaldībai ir vēlams veikt invazīvo un potenciāli invazīvo sugu apzināšanu un nepieciešamo pasākumu īstenošanu attiecīgu sugu apkarošanai, pieņemot pašvaldības saistošos noteikumus.
- 2.5. Aģentūra, izvērtējot esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu, konstatē, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli un galvenajiem ietekmes aspektiem, kas ir aktuāli un risināmi teritorijas turpmākās attīstības plānošanā. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā konkrētā plānošanas dokumenta izstrāde un īstenošana vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī. Tādēļ pozitīvi vērtējams tas, ka vides stāvokļa novērtējums iespēju robežās sasaistīts ar Vides pārskatā identificētajām vides problēmām. Vienlaikus Aģentūra vērš īpaši uzmanību aspektiem, kas jāņem vērā Preiļu novada teritorijas turpmākajā attīstības plānošanā:
- 2.5.1. Ņemot vērā šā atzinumā 2.4.1. un 2.4.2. punktos konstatēto, tostarp attiecībā uz nepietiekamo notekūdeņu apsaimniekošanas tīkla pārklājumu, Aģentūra aicina pašvaldību arī jaunu blīvas apbūves teritoriju plānošanā izvairīties no to paredzēšanas vietās, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās kanalizācijas sistēmu izveidei, kā arī izvērtēt un atcelt līdz šim plānotās, bet neīstenotās blīvas apbūves teritorijas, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās kanalizācijas sistēmu izveidei. Tāpat, ņemot vērā novada ūdensobjektu ekoloģisko un ķīmisko ūdens kvalitāti, plānojot novada attīstību ilgtermiņā, ir svarīgi pievērst uzmanību punktveida un izkliedētā piesārņojuma mazināšanai no pašvaldības pārziņā esošajām notekūdeņu sistēmām, it īpaši decentralizētajām sistēmām, ražošanas objektu izplūdēm, lauksaimniecības zemēm, atbalstot to apsaimniekošanas metožu modernizēšanu un iesaistoties vēsturiskā piesārņojuma apzināšanai un mazināšanai.
- 2.5.2. Aģentūra konstatē, ka, atbilstoši Grafiskās daļas kartē attēlotajām Applūstošajām (10 % applūduma varbūtība) teritorijām, ir konstatējamas arī apbūves teritorijas, ko daļēji skar applūstošās teritorijas, piemēram, Dubnas applūstošās teritorijas daļēji skar arī rūpnieciskās apbūves teritoriju Rožkalnu pagastā. Aģentūra papildus vērš uzmanību, ka Aizsargjoslu likumā ir noteikts applūstošo teritoriju apbūves aizliegums¹¹.

¹¹ Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts.

Applūstošajās teritorijās nav pieļaujams paredzēt ēku un būvju būvniecību, pretplūdu aizsargbūvju būvniecību (izņemot esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem) un teritorijas uzbēršanu. Kā vienus no izņēmumiem Aizsargjoslu likuma 37. pants paredz esošās apbūves aizsardzību, tomēr jāņem vērā, ka Aizsargjoslu likuma 7. pantā nostiprinātā mērķa ietvarā šāds izņēmums ir tulkojams pēc iespējas šauri. Kā to atzinusi arī Satversmes tiesa ar 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā 2006 – 09–03, vērtējot jautājumu par applūstošo teritoriju pārveidošanu ar mērķi veikt apbūvi, “norma neliedz veikt applūstošās teritorijas uzbēršanu vai aizsargbūvju celtniecību nolūkā aizsargāt no plūdiem ēkas un būves, kas tur atradās pirms šīs normas spēkā stāšanās. Šajā gadījumā atļaujas teritorijas uzbēršanai vai aizsargbūvju celšanai izsniedzamas tādā veidā, lai minētās darbības pēc iespējas mazāk pārveidotu applūstošās teritorijas”. Šādā kontekstā Aģentūras ieskatā plānošanas dokumentā atsevišķus risinājumus varētu būt pamats pārskatīt, vai apbūves iespējamība applūstošajās teritorijās netiek paredzēta apjomā, kas pārsniedz Satversmes tiesas norādīto nosacījumu. No Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkta izriet, ka applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība izņēmuma kārtā var tikt veikta esošu būvju aizsardzībai, tomēr šāds izņēmums nevar kalpot mērķim padarīt iecerētās apbūves teritorijas par neapplūstošām un apbūvējamām.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

3.1. Vides pārskata 7. nodaļā ir analizētas ar Teritorijas plānojumu veiktās izmaiņas un TIAN nosacījumi atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai. Ar Teritorijas plānojuma risinājumiem ir veiktas apdzīvoto vietu robežu izmaiņas vai precizēšana:

- 3.1.1. Veiktas Preiļu pilsētas robežas izmaiņas (paplašināšana dienvidu un rietumu daļā, iekļaujot pilsētas teritorijā jau blīvi apbūvētās zemes vienības un pašlaik no apbūves brīvās zemes vienības ar pieejamu infrastruktūru un potenciālu attīstībai).
- 3.1.2. Jauni ciemi netiek veidoti, izņemot esošais ciems Bašķi sadalīts divos atsevišķos ciemos – Bašķi un Ozoli. Līdz ar to Teritorijas plānojumā ciema teritorijas robežas noteiktas 26 ciemiem.
- 3.1.3. Veiktas līdz šim esošo 25 ciemu teritoriju robežu izmaiņas un precizējumi (samazināšana un paplašināšana). Lielākoties precizējumi ciemu robežās veikti, pielāgojot to zemes vienības robežām, kā arī no ciemu teritorijām izslēdzot lauksaimniecības zemes, mežu teritorijas, pieguļošos valsts autoceļu posmus.
- 3.1.4. Aglonas ciema teritorijā iekļauta daļa no Aglonas (Egles) ezera teritorijas, kā arī ciema teritorijas robežas precizētas gar Ciriša un Tartaka krastu, atbilstoši zemes vienību robežām. Ņemot vērā, ka daļa no Aglonas ciema atrodas dabas parkā “Ciriša ezers”, ciema teritorijas robežu izmaiņas saskaņotas ar Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālo administrāciju (turpmāk – DAP administrācija)¹², kura rekomendējusi pie dabas parka “Ciriša ezers” jaunā dabas aizsardzības plāna izstrādes pievērst papildus uzmanību Jaunmuižas pussalā paredzētajiem apsaimniekošanas pasākumiem.
- 3.1.5. Gaiļmuižas ciema teritorijas (atrodas aizsargājamo ainavu apvidū “Kaučers”) robeža samazināta, izslēdzot no ciema teritorijas ziemeļrietumos esošās lauksaimniecības zemes, ciema teritorijas robežu izmaiņas saskaņotas ar DAP administrāciju¹³. DAP administrācijai nav iebildumu Teritorijas plānojumā noteiktajām Gaiļmuižas ciema teritorijas robežām, izņemot teritorijas funkcionālā zonējuma maiņai no dabas pamatnes uz mežu teritoriju AAA “Kaučers” zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu

¹² Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas 2025. gada 3. janvāra vēstule Nr.4.8/60/2025-N.

¹³ Turpat.

7670 001 0031 un 7670 001 0211, jo intensīva teritorijas izmantošana Salmeja ezera tiešā piekrastē var radīt negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo saldūdeņu biotopu. Atbilstoši DAP administrācijas norādījumiem, saglabāta pēctecība no spēkā esošā Riebiņu novada teritorijas plānojuma, Preiļu novada teritorijas plānojuma 2.0 redakcijā Gaiļmuižas ciemā zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 7670 001 0031 un 7670 001 0211, Salmeja ezera tiešā piekrastē plānota Dabas un apstādījumu teritorija (DA).

- 3.1.6. Kastīres ciema (dabas liegums "Jašas – Bicānu ezers") un Vanagu ciema robežu izmaiņas (dabas liegums "Dubnas paliene") teritoriju robežas saskaņotas ar DAP administrāciju¹⁴.
- 3.2. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros sagatavoti: Vispārīga Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcija (turpmāk – Transporta plāns) un Preiļu novada ainavu izvērtējums (turpmāk – Ainavu izvērtējums). Transporta plāna izstrādes ietvaros apkopota informācija par esošo transporta infrastruktūru un mobilitāti novadā, kā arī sniegti priekšlikumi transporta infrastruktūras un mobilitātes attīstībai (risinājumi apkopti Paskaidrojuma raksta 4.5. nodaļā,) savukārt inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu risinājumi apkopoti Paskaidrojuma raksta 4.6. nodaļā. Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā un TIAN iekļauti Transporta plāna un Ainavu izvērtējuma risinājumi – ielu sarkanās līnijas, prasības transporta infrastruktūrai, Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4), pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās ēkas, Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5), prasības to izmantošanai, jaunai būvniecībai, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai, tai skaitā esošo ēku pārbūvei un atjaunošanai, kā arī citi nosacījumi.
- 3.3. Teritorijas plānojuma ieviešanas būtiskās izmaiņas un ietekmes uz vidi novērtējums sniegts Vides pārskata 7. nodaļā. Izstrādātājas vērtējumā lielāko ietekmi uz vidi novadā var radīt:
 - 3.3.1. buferzonu neievērošana starp rūpniecisko izmantošanu ar piesārņojošām darbībām un dzīvojamo vai publisko apbūvi;
 - 3.3.2. derīgo izrakteņu ieguve, īpaši dolomīta ieguve ar spridzināšanas metodi;
 - 3.3.3. vēja elektrostaciju būvniecība;
 - 3.3.4. saules paneļu parku ierīkošana lielās platībās;
 - 3.3.5. intensīva lauksaimniecība;
 - 3.3.6. lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošana;
 - 3.3.7. mežu kailcirtes;
 - 3.3.8. vides riski no decentralizētām kanalizācijas sistēmām, neveicot to atbilstošu apsaimniekošanu.
- 3.4. Sagatavotājas vērtējumā potenciālo ietekmju samazināšanai svarīgi ir ievērot un kontrolēt (veikt nepārtrauktu monitoringu) TIAN iekļautos nepieciešamos pasākumus, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma un atbildīgo vides institūciju nosacījumus. Kā iespējama ietekmju summēšanās attiecībā uz virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu kvalitāti ir norādīta, ja pilsētā un ciemos, teritorijās, kur nav pieejamas centralizētās kanalizācijas sistēmas, tiek ierīkoti decentralizētie risinājumi, kas nenodrošina normatīviem aktiem atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu. Līdz ar to nepieciešams sekot līdzi decentralizēto risinājumu darbības efektivitātei, lai novērstu negatīvu ietekmi. Lai nodrošinātu, ka ietekmju mijiedarbība un kumulācija nerada negatīvu ietekmi uz vidi un ilgtermiņā uz cilvēku veselību, kā arī lai veicinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, ekonomisko attīstību un interešu līdzsvarošanu, Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā ir jāievēro normatīvie akti un TIAN prasības. Tas

¹⁴ Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas 2025. gada 3. janvāra vēstule Nr.4.8/60/2025-N.

ietver arī ietekmes uz vidi novērtēšanu gadījumos, kad paredzētās darbības atbilst Novērtējuma likuma 1. vai 2. pielikuma kritērijiem.

- 3.5. Aģentūras ieskatā vides problēmas Vides pārskatā identificētas, koncentrējoties uz galvenajām vides jomām un plānotajiem risinājumiem, tās ir gan vispārīgas (saistītas ar teritoriju kopumā), gan konkrētas (ņemot vērā lokāli risināmos jautājumus). Aģentūras ieskatā vides problēmu un nepieciešamo risinājumu apraksts Vides pārskatā norāda, ka vides apsvērumiem nav pieiets formāli, kas ir atzinīgi vērtējams. Aģentūra konstatē, ka būtiskākās izmaiņas Teritorijas plānojuma izstrādē saistāmas ar Preiļu pilsētas un ciemu robežu maiņu. Vienlaikus Aģentūra atzinuma sniegšanā ņem vērā DAP administrācijas 2025. gada 23. aprīļa vēstulē Nr. 4.8/2459/2025-N pausto viedokli par ciemu robežu saskaņošanu ĪADT, tostarp Aglonas ciema, Gaiļmuižas ciema, Kastīres ciema un Vanagu ciema robežu izmaiņām, neiebilstot pret izstrādāto Teritorijas plānojuma 2. redakciju un Vides pārskatu.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Vides pārskatā norādīti Teritorijas plānojuma izstrādes (plānošanas) stadijā un Stratēģiskā novērtējuma procesā pielietotie galvenie risinājumi negatīvas ietekmes mazināšanai vai novēršanai:

- 4.1.1. Izvērtēti spēkā esošie teritorijas plānojumi, to risinājumu īstenošana, Stratēģijas vadlīnijas, pārskatīta teritorijas turpmākā izmantošana (piemēram, ievērojami samazinātas rūpnieciskās apbūves funkcionālās zonas teritorijas lauku teritorijā (līdzšinējos teritorijas plāņos rūpnieciskās apbūves teritorijas bija noteiktas dažādiem lauksaimnieciska rakstura objektiem, derīgo izrakteņu ieguves teritorijām, kas integrētas lauksaimniecības un mežu teritorijas funkcionālās zonās).
- 4.1.2. Novada teritorijai noteikti funkcionālie zonējumi, ņemot vērā esošo situāciju, tostarp izdalīti vairāki funkcionālie zonējumi (apakšzonas), kuros ir specifiskas prasības vai nosacījumi teritorijas izmantošanai, kas nodrošina ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus un pozitīvu ietekmi vidējā un ilgtermiņā. Detalizētāka informācija par funkcionālā zonējuma maiņu sniegta Vides pārskata 8.1. sadaļā.
- 4.1.3. Būtiski Teritorijas plānojuma risinājumi, kas nodrošina ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus, ir TIAN noteiktās prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, kā arī teritorijas ar īpašiem noteikumiem jeb TIN (skatīt šī atzinuma 1.3. punktu), kas attēlotas Grafiskās daļas kartē un tām definēti izmantošanas nosacījumi TIAN.
- 4.1.4. Noteikti ierobežojumi lauksaimniecības zemju un meža zemju izmantošanai, kā arī derīgo izrakteņu ieguvei.
- 4.1.5. Izvērtēti lokālplānojumi un detālplānojumi, to risinājumi integrēti Teritorijas plānojuma risinājumos.
- 4.1.6. Izvērtējot Stratēģijas vadlīnijas apdzīvojuma teritoriju plānošanai un attīstībai, pārskatītas un mainītas Preiļu pilsētas un ciemu robežas (skatīt šī atzinuma 3.1. punktu), nosakot līdzvērtīgas prasības publiskās ārtelpas un vienotas infrastruktūras, tostarp, inženierinfrastruktūras attīstībai.
- 4.1.7. Izstrādāts Transporta plāns un Ainavu izvērtējums. Pamatojoties uz plānā veikto ainavu novērtējumu, ir noteiktas ainaviski vērtīgas teritorijas un Teritorijas plāņojumā izdalīta (TIN5) Ainaviski vērtīga teritorija.

- 4.2. Izskatot Teritorijas plānojuma ieceres un risinājumus iespējamās ietekmes mazināšanai, lielā mērā viedokli un piebildes, kur nepieciešams, Aģentūra jau ir sniegusi iepriekšējās šī atzinuma nodaļās. Vienlaikus Aģentūra secina, ka, Teritorijas plānojuma ieviešanas stadijā, atsevišķos gadījumos, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, būs jāveic ietekmes uz vidi

novērtējuma pasākumus, piemēram, derīgo izrakteņu ieguvei¹⁵, vēja elektrostaciju būvniecībai¹⁶. Savukārt paredzētajai darbībai, kas saistīta ar ceļa būvniecību, tostarp īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, ir veicams sākotnējais izvērtējums¹⁷. Tāpat atbilstoši Likuma 2. pielikuma kritērijiem sākotnējais izvērtējums ir jāveic derīgo izrakteņu ieguvei¹⁸ un vēja elektrostaciju būvniecībai¹⁹.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi (ja tādi nepieciešami) nosakāmi gadījumā, ja plānošanas dokumenta īstenošana būtiski negatīvi ietekmēs Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas (Natura 2000) teritoriju vai Natura 2000 teritorijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopus, bet plānošanas dokuments ir vienīgais risinājums, lai apmierinātu sabiedrībai nozīmīgas intereses (arī sociālās vai ekonomiskās intereses)²⁰.

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam: “Īstenojot Teritorijas plānojumu, netiek paredzēta nozīmīga negatīva ietekme uz ĪADT, tai skaitā Natura 2000 teritorijām, kuru saglabāšanai, aizsardzībai un negatīvo ietekmju sabalansēšanai, kas rodas plānošanas dokumenta paredzēto darbību rezultātā, tiek veikti kompensēšanas pasākumi.”

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Saskaņā ar Vides pārskatā sniegto informāciju, Teritorijas plānojumā netiek plānotas tādas darbības, kas veidotu pārrobežu ietekmi.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskata 12. nodaļā ietverta informācija par Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai. Monitoringa ziņojumā rekomendēts iekļaut šādus vides aspektus raksturojošus rādītājus ar indikatoriem: 1) Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte (Ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte (LVĢMC dati); Peldvietu kvalitāte (Veselības inspekcijas un pašvaldības dati); Paliekošais piesārņojums (LVĢMC dati, pašvaldības dati); Publisko ūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrāde un ieviešana (pašvaldības dati)); 2) Gaisa kvalitāte (Emisijas no katlu mājām, rūpniecības u.c. emisiju avotiem (LVĢMC dati, VVD); Reģistrētā autotransporta skaits, t. sk.

¹⁵ Atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkta nosacījumiem: “Derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 150 hektāru vai lielākā platībā”.

¹⁶ Atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.1. punkta kritērijiem: “Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu”.

¹⁷ Attiecīgi Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 5. apakšpunkta nosacījumiem: “Jauna ceļa būvniecība: a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk un b) ja tas paredzēts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai paredzēts 100 metru attālumā no tās”.

¹⁸ Atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma 2. punkta 1. apakšpunktam: “derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā”.

¹⁹ Atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma 8. punkta kritērijiem: “Vēja elektrostaciju būvniecība, ja: a) to skaits ir 5 elektrostacijas un vairāk, b) to jauda ir 5 megavati un vairāk, c) tā paredzēta tuvāk nekā 500 metru attālumā no dzīvojamām mājām, izņemot gadījumus, kad vēja elektrostacija paredzēta dzīvojamās mājas elektroapgādei un tās jauda ir 20 kilovatu un vairāk, d) būves augstums pārsniedz 30 metrus un tā paredzēta īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tuvāk nekā 1 kilometra attālumā no īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, izņemot dabas pieminekli — aizsargājamo akmeņu (dižakmeņu) un aizsargājamo koku (dižkoku) — teritoriju, vai no īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai izveidota mikrolieguma.”

²⁰ Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 44. panta ceturtdā daļa, Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 5. nodaļa.

elektrotransporta (CSDD dati); Elektromobiļu uzlādes staciju skaits (CSDD dati); Ielu, ceļu uzturēšanas pasākumi putekļu samazināšanai (ielu uzkopšana pēc ziemas sezonas, grants seguma ielu uzturēšana vasaras periodā u. c. pasākumi (pašvaldības dati)); Energoefektīvo projektu skaits (pašvaldības dati); Reģistrēto sūdzību skaits par smakām vai cita veida gaisa piesārņojumu (VVD dati)); 3) Ūdens saimniecība (Ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte (LVĢMC dati); Dzeramā ūdens analīžu rezultāti (pašvaldības dati, Veselības inspekcija); Savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums (LVĢMC dati); Piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi (pašvaldības dati); Attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām (Pašvaldības dati, VVD, LVĢMC dati); Virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi (VVD, LVĢMC dati); Ieviestie pasākumi tīrāku notekūdeņu novadīšanai vidē (organizāciju, pašvaldības dati); Reģistrēto decentralizēto kanalizācijas sistēmu skaits un īpatsvars no visām reģistrā iekļaujamām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām (pašvaldības dati)); 4) Atkritumu apsaimniekošana (Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanas pasākumi novadā (pašvaldības dati, atkritumu apsaimniekotāja dati, valsts atkritumu apsaimniekošanas plāns, kas attiecas uz Preiļu novadu); Radīto atkritumu apjoms (tai skaitā bīstamo atkritumu) (LVĢMC, statistikas pārskats); Šķiroto atkritumu apjoms (LVĢMC, pašvaldības dati); Mājsaimniecību (objektu) īpatsvars, kur ir spēkā esoši atkritumu apsaimniekošanas līgumi (organizāciju, pašvaldības dati)); 5) Aizsargājamās dabas teritorijas (Īpaši aizsargājamo biotopu platības un kvalitāte, īpaši aizsargājamo sugu atradņu skaits un stāvoklis (pašvaldība sadarbībā ar sugu un biotopu ekspertiem, DAP); Dabas aizsardzības plāna izstrāde/aktualizācija (DAP); Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu pieņemšana (VARAM)); 6) Kultūrvēsturiskais mantojums un tūrisms (Sakopto, atjaunoto kultūrvēsturisko objektu skaits (pašvaldības dati); Attīstīto un sakārtoto tūrisma objektu un infrastruktūras projektu skaits (pašvaldības dati); Pašvaldības saistošo noteikumu izstrāde (pašvaldība); Publiskās piekļuves vietas pie ūdeņiem (pašvaldības dati); Ūdenstilpju apsaimniekošanas pasākumi: labiekārtojuma elementu izveide, zāles izpļaušana, koka laipas, norobežojošu barjeru uzstādīšana u.tml. (pašvaldības dati, objektu īpašnieki)) un 7) Degradētās teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas (Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu, degradēto teritoriju skaits (VVD dati, pašvaldības dati); Sakārtoto, attīstīto un revitalizēto objektu/teritoriju skaits (pašvaldības dati, objektu īpašnieki); Veikto izpēšu un/vai sanāciju skaits piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās (VVD, pašvaldības dati)).

Aģentūras ieskatā Teritorijas plānojuma ieviešanas ietekmes monitoringu ir ieteicams saistīt ar Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanas novērtēšanai izvēlēto rādītāju un to izmaiņu monitoringu.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Ar Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas Vides pārskata projektu varēja iepazīties Preiļu novada pašvaldības mājaslapā, Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolatvija.lv: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_26226 un Preiļu novada pašvaldības ēkā, 103. kabinetā, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, Preiļu novadā (izdrukas formātā).

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika ievietots laikrakstā “Vietējā Latgales Avīze” un Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnē.

Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un tā Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2024. gada 5. decembra līdz 2025. gada 9. janvārim. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas gan klātienē, gan attālinātā formātā:

- 2024. gada 11. decembrī plkst. 16.00 Upmalas pagasta pārvaldē, Skolas iela 5, Vecvārkavā, Preiļu novadā un plkst. 18.00 Riebiņu kultūras namā, Saules ielā 8, Riebiņos, Preiļu novadā.

- 2024. gada 12. decembrī plkst. 16.00 Aglonas pagasta pārvaldē, Somersētas iela 34, Aglonā, Preiļu novadā un plkst. 18.00 Preiļu novada pašvaldības lielajā zālē, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, Preiļu novadā (hibrīdrežīmā, ar iespēju piedalīties attālināti).

Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un tā Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2025. gada 3. aprīļa līdz 2025. gada 25. aprīlim.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta gan klātienē, gan attālinātā formātā 2025. gada 10. aprīlī Preiļu novada pašvaldības lielajā zālē, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, Preiļu novadā.

Ar Teritorijas plānojuma 2.0 redakciju un Vides pārskata projektu varēja iepazīties Preiļu novada pašvaldības mājaslapā, Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolatvija.lv: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_31407 un Preiļu novada pašvaldības ēkā, 103. kabinetā, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, Preiļu novadā (izdrukas formātā).

Vides pārskata pielikumā “Ziņojums par teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un vides pārskata publisko apspriešanu 03.04.2025. – 25.04.2025.” aprakstīta plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldi (turpmāk – Dienests), DAP administrāciju un Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļu (turpmāk – Veselības inspekcija).

Vides pārskata un plānošanas dokumenta projekti atzinumu saņemšanai tika nosūtīti šādām institūcijām: Dienestam, DAP administrācijai un Veselības inspekcijai.

Dienests, izvērtējot Vides pārskatu saistībā ar Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas projektu, 2025. gada 30. aprīļa vēstulē Nr. 12.2/AP/3984/2025 sniedzis atzinumu, secinot, ka plānošanas dokumenta un vides pārskata risinājumi kopumā atbilst Dienesta izvirzītajiem nosacījumiem (2023. gada 22. februāra nosacījumi Nr. 11.2/AP/2435/2023, Dienesta 2025. gada 9. janvāra atzinums Nr. 11.2/AP/273/2025), kā arī Aizsargjoslu likuma, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” un citu normatīvo aktu vides aizsardzībā prasībām.

Veselības inspekcija 2025. gada 9. aprīļa vēstulē Nr. 2.4.7.-12/44 sniegusi viedokli, ka Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas risinājumi atbilst higiēnas prasībām.

DAP administrācija 2025. gada 23. aprīļa vēstulē Nr. 4.8/2459/2025-N savas kompetences ietvaros sniegusi viedokli par ciemu robežām ĪADT, tostarp Aglonas ciema (dabas parks “Cīrīša ezers”), Gaiļmuižas ciema (aizsargājamais ainavu apvidus “Kaučers”), Kastīres ciema (dabas liegums “Jašas–Bicānu ezers”) un Vanagu ciema robežu izmaiņām (dabas liegums “Dubnas paliene”, kur ciema jaunā robeža saskaras ar ĪADT robežu). DAP administrācija sniegusi atzinumu, ka Teritorijas plānojuma 2. redakcija un Vides pārskats (tajā skaitā ciemu robežas ĪADT) ir izstrādāts atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. DAP administrācija neiebilst pret izstrādāto Teritorijas plānojuma 2. redakciju, Vides pārskatu (tajā skaitā ciemu robežām ĪADT) un to nodošanu publiskai apspriešanai un tālākai virzībai.

Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas gaita aprakstīta Vides pārskata pielikumā “Ziņojums par teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un vides pārskata publisko apspriešanu 03.04.2025. – 25.04.2025.)”.

Izvērtētā dokumentācija:

Preiļu novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums.
2. Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
3. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām".
4. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
5. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" III, IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
6. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".

Aģentūras viedoklis:

Atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Aģentūra konstatē:

1. **Teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai.**
2. **Plānošanas dokumentu īstenojot, jāņem vērā šajā atzinumā (2.4. punktā ar apakšpunktiem, 2.5. punktā ar apakšpunktiem, 3.4. punktā, 3.5. punktā, 4.2. punktā un 7. punktā) un Vides pārskatā norādītais, kā arī Teritorijas plānojuma TIAN nosacījumos iekļautās prasības iespējamās ietekmes mazināšanai.**
3. **Lai konstatētu Teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Izstrādātājam vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2030. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Aģentūrā.**

Aģentūra vērš uzmanību, ka Preiļu novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Aģentūras atzinums par Vides pārskatu un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlētais risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jā sagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktore

D. Avdejanova

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Daina Dzeguze,
daina.dzeguze@eva.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Preiļu novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.
3. SIA "Reģionālie projekti", e-pasts: birojs@rp.lv.